ОБЩИНА СИЛИСТРА

✉ул. "Симеон Велики" № 33
7500 Силистра

☎(086) 824 243Факс(086) 823 343
E-mail: mayor@silistra.bg

А Н А Л И З

на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Силистра
за периода 2023 - 2024 г.

1. Въведение

Основна цел на Анализа е да се очертаят потребностите от подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, която да осигурят институциите в системата на предучилищното и училищно образование, както и тези институции, които имат отношение към процеса. Анализът предполага обединяване усилията на отделните институции за повишаване качеството на услугите, подкрепящи личностното развитие на децата и учениците. Той е необходим за изготвяне на Общинската стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, за планиране на дейностите за осигуряване на подкрепа на децата и учениците в съответствие с индивидуалните им потребности.

Съгласно чл. 176 на *Закона за предучилищното и училищно образование* (ЗПУО) подкрепата за личностно развитие се предоставя на всички деца и ученици в съответствие с индивидуалните им потребности и цели да осигури подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им. Тя е обща и допълнителна.

Дейности от общата подкрепа за личностно развитие по чл. 178, ал. 1 на ЗПУО, с които не всички образователни институции могат самостоятелно да се справят и изискват общинско координиране са:

- кариерно ориентиране на учениците;
- библиотечно-информационно обслужване;
- грижа за здравето;
- осигуряване на общежитие;
- поощряване с морални и материални награди;
- дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
- логопедична работа.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие по чл. 187 на *ЗПУО* е насочена към четири категории деца и ученици:

- със специални образователни потребности (СОП);

- в риск;
- с изявени дарби;
- с хронични заболявания.

Дейности от допълнителна подкрепа за личностно развитие , които не могат да се извършат самостоятелно от детските градини и училищата, а изискват координирана общинска политика са:

- психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания;
- осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
- ресурсно подпомагане.

Основен принцип на ЗПУО е подкрепата за детето и ученика да се осъществява на ниво най- близко до мястото, където живее и учи.

2. Кратък преглед на изпълнението на двегодишната общинска стратегия за периода 2021 – 2022 г.

№	Индикатор	Постигнати стойности в началото на третата стратегия	Постигнати стойности в края на третата стратегия
1.	Брой детски градини и училища, които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците по чл. 283, ал. 4 от ЗПУО	19	19
2.	Брой деца/ученици със СОП в детски градини и училища по т. 7.1., които самостоятелно организират и обезпечават ресурсното подпомагане на децата и учениците	244	229
3.	Какъв % от общия брой на деца и ученици със СОП се обучават в институциите по т. 7.1., които самостоятелно осигуряват ресурсно подпомагане	96%	92%
4.	Брой детски градини и училища, в които са назначени педагогически съветници и психолози	16	15
5.	Брой педагогически специалисти, участвали в обучения за развитие на професионалните компетентности за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	209	185
6.	Брой институции с подобрение на материалната база по отношение на приобщаващото образование	19	13

7.	Брой деца и ученици включени в допълнителни обучения за компенсиране на образователните дефицити	220	200
8.	Брой деца и ученици включени в занимания по интереси	1400	1540

3. Състояние на системата за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Силистра (към ноември 2022 г.)

3.1. Състояние на общинската мрежа от образователни институции и на социалните услуги

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците се осигурява от институциите в системата на предучилищното и училищното образование съвместно с държавните и местните органи и структури, както и от доставчиците на социални услуги.

3.1.1. Детски градини и училища:

Системата за предучилищно и училищно образование (СПУО) в Община Силистра обхваща следните законодателно установени институции:

• 10 общински детски градини (ДГ "Роза", ДГ "Ян Бибиян", ДГ "Добруджа", ДГ "Иглика", ДГ "Радост", ДГ "Нарцис", ДГ "Детелина", с. Проф. Иширково, ДГ "Радост", с. Йорданово, ДГ "Здравец", с. Калипетрово, ДГ "Мир", с. Айдемир);

• 15 училища (11 общински: СУ „Никола Й. Вапцаров“, ПМГ „Св. Климент Охридски“, ЕГ „Пейо Яворов“, ОУ „Отец Паисий“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ОУ „Иван Вазов“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Брадвари, ОбУ „Св. Климент Охридски“, с. Проф.Иширково, ОУ „Св. Св.Кирил и Методий“, с. Калипетрово, СпУ „Дръстър“, ПЗГ „Добруджа“ и 4 държавни: ПГМТ „Владимир Комаров“, ПГСУАУ „Атанас Буров“, ПГПТ „Евлогий Георгиев“, ПГС „Пеньо Пенев“);

• 3 общински центъра за подкрепа за личностно развитие (ЦПЛР-Обединен Детски Комплекс, Народна Астрономическа Обсерватория „Галилео Галилей“ и Обединено Общежитие за Средношколци „Младост“);

• един държавен център за подкрепа за личностно развитие - Център за специална образователна подкрепа;

• едно държавно специализирано обслужващо звено - Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

3.1.2. Центрове за подкрепа за личностно развитие и специализирани обслужващи звена, обслужващи деца със СОП:

На територията на община Силистра функционира Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование /РЦПППО/ и Център за специална образователна подкрепа /ЦСОП/. Към началото на 2022/23 г. в РЦПППО 9работят ресурсни учители, 4психолози, 2логопеди и 1 сензорен терапевт. Те се работят с **21 деца и ученици със СОП** в община Силистра, осигурявайки им необходимите грижи за развитието им. За всички деца са изготвени индивидуалени учебени планове и индивидуални учебни програми, изготвено е седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на детето/ ученика. Центърът организира обучения, работни срещи, консултации на педагогически специалисти за оказване на методическа помощ при оценка на индивидуалните потребности на децата със СОП. През м. ноември Регионалният център бе инициатор национален форум „Нашето участие в приобщаването – успехът в действие“. В предишни години той е предшестван от подобни професионални срещи на общинско и на областно ниво, за да привлече работещи в системата на тази част от образователния процес и от други райони на страната. Участваха представители от 20 образователни институции с

презентации, доклади и съобщения, 10 от които от община Силистра. Във форума бяха поставени проблеми за приобщаването като сложен и многообразен процес, през адаптацията на децата и средата за осъществяване на образователния процес, преминаването през гимназиалния етап и кариерното развитие, консултирането на родителите като важна страна в приобщаването, откриването на силните страни на децата и учениците и включването им в проекти. Обърна се внимание на приобщаването на децата и учениците със специални образователни проблеми, на децата в риск, на талантливите деца и ученици, на техните родители, на учители, възпитатели, специалисти, на техните съученици. Отчитат се и дейностите в групата, класа, участието на класния ръководител.

РЦПППО извършва и дейности по насочване на ученици, получили удостоверение за завършен VII клас, за продължаване на обучението си в следващ клас:

В ЦСОП в изнесени групи през учебната 2022/2023 г. се обучават **2 деца и 32 ученици** от община Силистра. Те са на различна възраст и особености в психофизическото си развитие. Всички са със статут на деца със специални образователни потребности и насочени от РЦПППО за изнесено обучение в ЦСОП. Записани са като редовни ученици в СУ „Н.Й. Вапцаров“ /17/, ОУ „Отец Паисий“ /12/ и по 1 ученик в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Силистра, ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово и ОбУ „Св. Кл. Охридски“, с. Проф. Иширково. Децата са в ДГ „Добруджа“, гр. Силистра и ДГ „Здравец“, с. Калипетрово. Основните диагнози на всички деца са умерена и тежка степен на интелектуална недостатъчност. При всички основните диагнози са съпроводени и с други увреждания, което ги причислява към категорията ДМУ (деца с множество увреждания), включващи интелектуални затруднения, сензорни увреждания, езиково- говорни нарушения, физически увреждания, специфични нарушения на способността за учене, емоционални и поведенчески растройства, разтройства от аутистичния спектър. При по-голяма част от децата изброените увреждания са съпроводени с алалия /отсъствие или недоразвитие на речта при запазен слух/. Нарушени са в различна степен фонетичната, лексическата, граматическата и интонационната страна на речта. При всички деца с алалия недоразвитието на речта е свързано с аграфия /пълна невъзможност за овладяване процеса на четене.

Координиращият екип към ЦСОП и Екипите за подкрепа разработват в началото на учебната година за всички ученици в ЦСОП индивидуални учебни планове с приложени седмични разписания, съобразно с индивидуалните потребности. За всички ученици е осигурена необходимата допълнителна подкрепа – индивидуална и групова, съобразно Плановете за подкрепа, а именно: психо-социална рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и рехабилитация на физическите увреждания.

3.1.3. Профилирано и специализирано образование в общината и обучаване на ученици със СОП:

В община Силистра има 2 профилирани гимназии /ЕГ „Пейо Яворов“ и ПМГ „Св. Кл. Охридски“/, в които няма ученици със СОП и Спортно училище „Дръстър“, където се обучават 14 ученици със СОП.

3.1.4. Професионално образование в общината и обучаване на ученици със СОП:

На територията на община Силистра през учебната 2022/2023 г. има 5 професионални гимназии и Обединено училище с професионално образование в първи гимназиален етап. В тях се обучават **32 ученици със СОП като няма включени** в изнесени групи в ЦСОП.

3.1.5. Социални услуги в общността и отношението им към предоставянето на обща и допълнителна подкрепа в образователните институции.

Община Силистра предоставя редица социални услуги за хора в неравностойно положение. Към настоящия момент функционират следните социални услуги за лица и деца, извършващи дейности, които се съдържат в чл. 49, ал. 1, т. 3, 5 и 6 от ЗПУО, както следва:

Дневен център за деца и младежи с увреждания

ДЦДМУ предоставя дневна грижа и почасови социални услуги. На потребителите е осигурен безплатен транспорт - извозване от дома на потребителя до Центъра и обратно, безплатна храна за децата до 18-годишна възраст, медицински грижи, корекционно-компенсаторна и възпитателна работа, логопедична терапия, арттерапия, музикотерапия, психологична помощ, кинезитерапия и др. В Центъра се предоставят и почасови услуги. Капацитетът е 48 места. Към 25.10.2022 г. 34 деца и младежи от община Силистра ползват услугите на Центъра.

Социалната услуга се предоставя от Община Силистра.

„Личен асистент“

Услугата „Личен асистент“ предоставя почасови грижи в домашна среда на деца, както и на пълнолетни лица с трайни увреждания и на лица над 65-годишна възраст в невъзможност за самообслужване, с цел подпомагане на задоволяването на ежедневните им потребности от битов и социален характер.

Капацитетът на услугата е 200 места, като към 25.10.2022 г. от 660 потребители, ползващи услугата, 80 са деца.

Социалната услуга се предоставя от Община Силистра.

Приемна грижа

Приемната грижа е алтернативна форма за отглеждане в семейна среда на деца в риск, включително деца с увреждания; деца, жертви на насилие или трафик и деца, непридружени бежанци, с цел осигуряване на сигурна и устойчива среда, стимулираща развитието на детето.

Към 25.10.2022 г. на територията на община Силистра са утвърдени 16 приемни семейства, в които са настанени 13 деца.

Център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания

ЦКОДУХЗ е здравно-социален център, осигуряващ високоспециализирана и комплексна подкрепа за деца с хронични заболявания, увреждания, физически и/или психически затруднения и новородени, които имат нужда от продължително медицинско наблюдение и специфични грижи - лечение, диагностика, профилактика, рехабилитация, психологично придружаване и подпомагане за ефективна социална интеграция.

Дейността на Центъра е насочена към предоставяне на комплексни услуги, които да удовлетворяват потребностите на детето от съхраняване на здравето, от емоционално и познавателно развитие, както и да му осигуряват социално благополучие, включително чрез координиране на дейностите на центъра и с други здравни, социални и образователни услуги.

Предоставят се дневни, почасови и мобилни услуги като: лечебно-диагностична дейност, рехабилитация, психологична подкрепа, педагогически занимания, логопедична помощ, социални дейности, работа с родителите.

Капацитетът на Центъра е 75 места. Към 25.10.2022 г. 66 деца ползват услугите на Центъра.

Социалната услуга се предоставя от Министерство на здравеопазването.

Център за обществена подкрепа

Социалната услуга е разкрита по Проект на Община Силистра BG05M9OP001-2.019-0022 „Предоставяне на нови социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства“, Процедура № BG05M9OP001-2.019 „Продължаваща подкрепа за деинституционализация на децата и младежите – Етап 2 – предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги за деца и семейства“ – Компонент 1. Периодът за предоставяне е 34 месеца. В Центъра се извършват дейности, свързани с превенция на изоставянето, превенция на насилието, отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, обучение в умения за самостоятелен живот и социална интеграция на деца в резидентна грижа. Капацитет на услугата - 100 места, в т.ч. 4 за спешен прием. Към към 25.10.2022 г подкрепа получава 69 деца.

Община Силистра е възложила за управление на външни лицензирани доставчици на социални услуги за деца, съгласно чл. 198, ал. 2 и 3

от ЗПУО, **3 социални услуги** за деца в риск и техните семейства, както следва:

Център за обществена подкрепа

Центърът за обществена подкрепа предлага комплекс от социални услуги за деца в риск и техните семейства. Дейностите на Центъра са насочени към следните целеви групи: деца, жертви на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание в или извън семейството им; деца, за които съществува опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, нравствено, интелектуално и социално развитие, деца с увреждания, деца, необхванати от образователната система, в риск от отпадане или отпаднали от училище, както и семействата на тези деца. Центърът е с капацитет 20 места, като към 31.12.2021 г., подкрепа получават 37 деца в риск и техните семейства, а към 25.10.2022 г. - 29 деца и техните семейства. Услугата е възложена за управление на ЖС „Екатерина Каравелова“.

Център за социална интеграция и рехабилитация за деца и лица с увреждания

Услугите на Центъра са фокусирани върху потребностите на следните целеви групи: деца и възрастни с физически увреждания, деца и възрастни с интелектуална недостатъчност, деца и възрастни с комбинирани нарушения, самотно живеещи възрастни хора, деца и лица с различни видове увреждания, емоционално-поведенчески проблеми и девиантно поведение, нарушения в развитието. Център за социална рехабилитация и интеграция предоставя комплекс от социални услуги, свързани с извършване на разнообразни консултативни, терапевтични и рехабил9итационни дейности, логопедична и психологична терапия, социално-правни консултации, обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване. Капацитетът на центъра е 25 места, като подкрепа към 25.10.2022 г. получават 18 деца. Услугата е възложена за управление на СНЦ „Надежда за добро бъдеще“.

Кризисен център

Кризисен център е комплекс от социални услуги за деца и лица, пострадали от насилие, трафик или друга форма на експлоатация, които се предоставят за срок от 6 месеца и са насочени към оказване на индивидуална подкрепа, задоволяване на ежедневните потребности и консултиране.

Услугата е насочена към деца до 18 г., жертви на домашно насилие и трафик, с цел сексуална или трудова експлоатация; жени, жертви на домашно насилие и трафик, с цел сексуална или трудова експлоатация. Основната цел на услугата е да осигури защитена среда на деца и лица, пострадали от домашно насилие, трафик или друга форма на експлоатация като предоставя комплекс от услуги за справяне с възникналите кризисни ситуации и преодоляване на последиците от насилието, трафика или експлоатацията, като: задоволяване на базисни потребности, подкрепа в образователния процес и възпитателна дейност; трудотерапия; информиране и консултиране, психологична помощ и др. Капацитетът на Центъра е 10 места, като към 25.10.2022 г. има 1 настанено деце. Услугата е възложена за управление на ЖС „Екатерина Каравелова“.

ИЗВОД: Мрежата от институции в системата на предучилищното и училищното образование на територията на община Силистра удовлетворява изискванията от гледна точка на възможността за достъп до образование на всички деца и ученици, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование. В резултат на образователната политика на Община Силистра на територията на общината е постигнат оптимален модел на образователна инфраструктура – наличие на основни, средни училища, профилирани и професионални гимназии, с цел предоставяне възможности за обучение на учениците във всички етапи на образованието и задържане на учениците в училищата на общината. Предоставят се и редица социални услуги за деца и ученици в неравностойно положение. Социални услуги извършват дейности, близки до посочените в чл. 49, ал. 1, т. 3, 5 и 6 от ЗПУО – превантивна, рехабилитационна, корекционна и социализираща работа с деца и ученици, педагогическа и психологическа подкрепа, прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания.

В тази социални услуги работят специалисти, които могат да са полезни за предлагането на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини и да компенсират недостига на специалисти в тях.

3.2. Специфика на групата на деца и ученици със специални образователни потребности:

Особеностите на групата деца и ученици със СОП по различни показатели са както следва:

3.2.1. Разпределение по детски градини и училища /данните са към м. ноември 2022 г. по НЕИСПУО/:

№	община	населено място	училище/детска градина	Общ брой деца/ ученици в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение	брой деца/ ученици със СОП	От тях деца/ученици в ЦСОП	% от общия брой
1.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Нарцис“	168	15	0	9%
2.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Иглика“	234	23	0	10%
3.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Радост“	112	14	0	13%
4.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Добруджа“	137	15	1	11%
5.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Роза“	238	19	0	8%
6.	Силистра	гр.Силистра	ДГ“Ян Бибиян“	122	14	0	11%
7.	Силистра	с. Калипетрово	ДГ“Здравец“	22	6	1	27%
8.	Силистра	с. Проф. Иширково	ДГ“Детелина“	53	0	0	-
9.	Силистра	с. Айдемир	ДГ“Мир“	143	18	0	13%
10.	Силистра	с. Йорданово	ДГ „Радост“	43	4	0	9%
11.	Силистра	гр.Силистра	ЕГ „Пейо Яворов“	304	0	0	-
12.	Силистра	гр.Силистра	ПМГ „Св.Кл.Охридски“	447	0	0	-
13.	Силистра	гр.Силистра	СУ „Н.Й.Вапцаров“	594	31	17	5%
14.	Силистра	гр.Силистра	СпУ “Дръстър“	130	14	0	11%
15.	Силистра	гр.Силистра	ОУ “Отец Паисий“	363	19	12	5%
16.	Силистра	гр.Силистра	ОУ“Св.Св.Кирил и Методий“	468	27	1	6%
17.	Силистра	гр.Силистра	ОУ “Иван Вазов“	550	21	0	4%
18.	Силистра	с. Калипетрово	ОУ“Св.Св.Кирил и Методий“	56	5	1	9%
19.	Силистра	с.Проф. Иширково	ОбУ"Св.Кл.Охридски"	146	4	1	3%
20.	Силистра	с. Брадвари	ОУ“Св.Св.Кирил и Методий“	28	5	0	18%
21.	Силистра	гр.Силистра	ПЗГ „Добруджа“	123	7	0	6%
22.	Силистра	гр.Силистра	ПГСУАУ „Атанас Буров“	360	13	0	4%
23.	Силистра	гр.Силистра	ПГМГ „Владимир Комаров“	129	3	0	2%
24.	Силистра	гр.Силистра	ПГПТ „Евлогий Георгиев“	122	5	0	4%
25.	Силистра	гр.Силистра	ПГС „Пеньо Пенев“	89	5	0	6%
			Всичко:	**5181**	**287**	**34**	**6%**

В броя деца и ученици със СОП са включени и тези, които се обучават в изнесени групи към ЦСОП – 2 деца и 32 ученици.

СУ „Н.Й.Вапцаров“, гр. Силистра остава с най- голям брой ученици със СОП - 31, както и ДГ „Иглика“ - с 23 деца. В процентно съотношение на първо място от училищата е отново ОУ “Св.Св.Кирил и Методий“, с. Брадвари с 18%, а от детските градини – ДГ „Здравец“ с 27% измества ДГ „Нарцис“ – 9%.

Към м. ноември 2022 г. деца и ученици със СОП **няма** в **2 училище** /ПМГ „Св.Кл.Охридски“ и ЕГ „Пейо Яворов“/ и в **1 детска градина** /ДГ „Детелина“, с.Проф. Иширково/, за разлика от предходния период, когато деца и ученици със СОП нямаше в **2 училище и 2 детски градини.** Тези институции имат ангажименти към разнообразните форми на обща подкрепа за личностно развитие.

Състояние към началото на периода на трета стратегия **– ноември 2020 г.**

община	брой училища	общ брой ученици в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение	В т.ч. брой ученици със СОП	% от общия брой ученици	брой детски градини	общ брой деца	В т.ч. брой деца със СОП	% от общия брой деца	общ брой деца и ученици със СОП	% от общия брой деца и ученици
Силистра	15	3 978	177	4%	10	1296	67	5,2%	**259**	**5%**

Състояние към края на периода на третата стратегия **– ноември 2022 г.**

община	брой училища	общ брой ученици в дневна, индивидуална и комбинирана форма на обучение	В т.ч. брой ученици със СОП	% от общия брой ученици	брой детски градини	общ брой деца	В т.ч. брой деца със СОП	% от общия брой деца	общ брой деца и ученици със СОП	% от общия брой деца и ученици
Силистра	15	3909	159	4%	10	1272	128	10%	**287**	**5%**

Сравнението показва, че броят на децата и учениците със СОП е увеличен в сравнение с предходния стратегически период. Процентното отношение, обаче, се запазва непроменено – 5%.

ИЗВОД: От общо 287 деца и ученици с установен статут със СОП за 232 /79%/ се полагат специализирани грижи от ресурсни учители, психолози, педагогически съветници и логопеди, назначени в детските градини и училищата. Останалите 21% деца и ученици със СОП се обучават от специалисти от РЦПППО – 21 деца/ученици и ЦСОП - 34 деца/ученици. В сравнение с началото на стратегическия период е увеличен броят на децата и учениците със СОП, за които се полагат специализирани грижи на място в детската градина или училището, но процентното отношение се запазва същото.

Запазва се броят на училищата и детските градини, които самостоятелно обезпечават със специалисти допълнителната подкрепа. Трудностите по назначаването на специалисти са свързани с недостатъчния брой квалифицирани кадри.

3.2.2. Разпределение по населени места (местоживеене) и ежедневно пътуване до училище/ детска градина на деца и ученици със СОП:

община	населено място	брой ученици/деца със СОП	бр. ежедневно пътуващи ученици със СОП
Силистра	гр. Силистра	287	31

Пътуващите ежедневно ученици със СОП представляват 11% от общия брой ученици със СОП и 4% от общия брой ученици, пътуващи изобщо /800 ученици/.

В община Силистра със собствен превоз, осъществяван с 9 училищни автобуса, се извозват 464 деца и ученици. За 283 пътуващи деца и ученици е осигурена транспортна схема с обществен транспорт. 53 ученици пътуват със специализиран превоз. Средствата, осигурени за транспорт през 2022 г. възлизат на 456 466 лв.

3.2.3. Разпределение по групи и класове

Брой деца със СОП по групи в детските градини:

община	I група	II група	III група	IV група
Силистра	12	33	42	41

Брой ученици със СОП /без тези, включени в изнесените групи на ЦСОП/ в начален и прогимназиален етап:

община	I клас	II клас	III клас	IV клас	V клас	VI клас	VII клас
Силистра	19	20	17	18	11	16	15

Като се има предвид броя на децата на 5 и 6 години, които ще влязат в образованието на мястото на напускащите основното образование ученици от VI и VII клас, може да се направи извода, че в следващите две години общият брой на децата и учениците със СОП ще се увеличава.

Брой ученици със СОП в гимназиален етап/без тези, включени в изнесените групи на ЦСОП/:

община	VIII клас	IX клас	X клас	XI клас	XII клас
Силистра	6	6	9	11	11

Като се има предвид броя на учениците в VI и VII клас, които ще влязат в средното образованието на мястото на напускащите ученици от XI и XII клас, може да се направи извода, че в следващите две години общия брой на учениците със СОП ще се увеличава.

Брой ученици със СОП включени в професионално образование /без тези, включени в изнесените групи на ЦСОП/:

община	бр. ученици включени в професионално образование в същата община	бр. ученици включени в професионално образование в ДРУГА община
Силистра	33	0

3.2.4. Деца и ученици (до 16 години) с множество и тежки увреждания, които правят интегрираното им обучение неефективно:

община	бр. ученици с тежки и множество увреждания	от тях: бр. ученици, които НЕ се обучават
Силистра	32	0

3.3. Промени в организирането на допълнителната подкрепа за деца и ученици със СОП в изминалия стратегически период – постижения и нерешени проблеми .

С прилагане на *Наредбата за приобщаващото образование* институциите в системата на предучилищното и училищното образование показват все по–добра ориентация в нормативната база и създават по-добра организация. В тях действат създадени със заповед на директорите **екипи личностно развитие за децата и учениците със СОП**. Екипите работят целогодишно, като провеждат заседания по предварително изготвен график. Родителите на децата и учениците са запознати с датите на срещите и се включват в тях. За всяко заседание ЕПЛР води протокол. Дейността на екипите за подкрепа за личностно развитие е свързана с ежедневно проследяване на индивидуалния темп на развитие и планиране на допълнителна, индивидуална работа съобразно потребностите на децата и учениците. След първия учебен срок и след края на втория учебен срок на учебната година екипите за подкрепа за личностно развитие изготвят доклад за дейността си.

За всички деца и ученици със СОП са разработени индивидуални учебни планове и индивидуални учебни програми. Изготвени е седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика. Координаторът по приобщаващо образование в детската градина и училището, заедно с екипа за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика, с детето и с родителите, индивидуализират учебната програма и персонализират начините и формите на обучение. Чрез непрекъсната комуникация обсъждат и споделят напредъка на детето, предизвикателствата в работата си и заедно намират начини за включване в самостоятелна дейност и учене там, където е детето. Често екипите си взаимодействат с Регионалния екип за подкрепа за личностно развитие (РЕПЛР) в РЦПППО, във връзка с одобряването или не на оценките на ЕПЛР или извършване на оценка в образователни институции, които нямат експертен капацитет за създаването на пълни екипи. РЦПППО оказва подкрепа на учителите за диференцирането на подходи за обучение, които дават различни възможности за групиране на потребностите на учениците и насочване на общата и допълнителната подкрепа в най-голямо съответствие с тях.

Ресурсните учители използват разнообразни образователни стратегии, методи и техники за преподаване, обучение, възпитание, учене и мотивиране на учениците със СОП. Прилагат и иновативни дидактически упражнения и игри. За работата на специалистите са осигурени: дъски

за вгнездяване; тестове за тактилни усещания; тестове за наблюдателност, пространствена ориентация; пъзели Монтесори; PECS-албум; Softwer - „Как говорят животните”, „Битови шумове”, „Писменка”, „Ръкописка”, „Буквенка”, „Цифренка”, „Otto's World of Sounds”, „Гатанки-смятанки”, „Играчки- закачки”, „Приказна азбука”; методически ръководства, учебници , сборници, тестови книжки за всички възрастови групи от ДГ до 12 клас, по основни учебни предмети и дейности и др.

3.4. Кадрово осигуряване на подкрепата за личностно развитие – постижения и нерешени проблеми.

Към началото на учебната 2020/21 г. педагогически съветници има в 8 училища /4 от тях са на ½ щат/. В 1 детска градина има назначен педагогически съветник.

Към началото на учебната 2022/23 г. в 7 училища има **педагогически съветници**, но в детските градини няма:

1. СУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Силистра
2. ПМГ „Св. Климент Охридски“, гр. Силистра
3. ПГСУАУ „Атанас Буров“, гр. Силистра – ½ щат
4. ПГПТ „Ев. Георгиев“, гр. Силистра – ½ щат
5. ОУ „Иван Вазов“, гр. Силистра
6. ОУ „Отец Паисий“, гр. Силистра – ½ щат
7. ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Силистра

Към началото на учебната 2020/21 г. психолози има в 6 училища.

Към началото на учебната 2022/23 г. **психолози** има също в 6 училища:

1. СУ „Никола Й. Вапцаров“, гр. Силистра
2. ОУ „Отец Паисий“, гр. Силистра
3. ОУ „Иван Вазов“, гр. Силистра
4. ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, гр. Силистра
5. ПГМТ „Владимир Комаров“, гр. Силистра
6. ПГСУАУ „Ат. Буров“, гр. Силистра – ½ щат

От детските градини през 2020/21 г. психолози има в **5** детски градини.

Към началото на учебната 2022/23 г**. психолозите** в детските градини са **7**:

1. ДГ „Иглика“
2. ДГ „Нарцис“
3. ДГ „Радост“
4. ДГ „Ян Бибиян“
5. ДГ „Мир“

6. ДГ „Роза“
7. ДГ „Добруджа“.

Към началото на учебната 2020/21 г. в ЦСОП, гр. Силистра работят **12** педагогически специалисти. Към началото на 2022/23 г. те са **13.**

Към началото на учебната 2020/21 г. в Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование работеха следните специалисти: 9 ресурсни учители, 2 психолози, 2 логопеди и 1 сензорен терапевт.

Към началото на 2022/23 г. в РЦППО работят: 9ресурсни учители, 4 психолози, 2 логопеди и 1 сензорен терапевт.

През 2020/21 г. назначени в училищата **ресурсни учители** бяха 12. За учебната 2022/23 г. са 16. За детските градини промяната по този показател е от 5 на 13 ресурсни учители.

През 2020/21 г. имаше назначени 20 за детските градини и 5 за училищата помощник на учителя. За учебната 2022/23 г. този брой е 22 за детските градини и 2 за училищата**.**

През 2020/21 г. **логопедите,** назначени в училищата и детски градини бяха 11. За учебната 2022/23 г. техният брой е 2 (в ОУ „И. Вазов“ и СУ „Н. Вапцаров“). В детските градини логопедите са 8.

През 2020/21 г. има назначени **медиатори** в 1 в детска градина и в 3 в училища, а понастоящем - в 2училища /ОбУ „Св. Кл. Охридски“, с. Проф. Иширково -2 медиатора и в ПГМТ „Вл. Комаров“/ и 1 детска градина /ДГ „Радост“, с. Йорданово/

През 2020/21 г. има назначени **социални работници** в 2 училища. През учебната 2022/2023 г. социални работници са назначени в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово и ПЗГ „Добруджа“.

ИЗВОД: Отчита се увеличен брой на специалистите, които предоставят обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците в община Силистра. Недостатъчен е броят на назначените психолози и/или педагогически съветници. Функциите на тези специалисти се изпълняват от други членове на педагогическите колективи, без да имат подготовка и време за това. Този недостиг не може да се реши в рамките на сегашния обем на финансиране, който е достатъчен само за обезпечаване на учебната дейност, но не достига за допълнителни специалисти за други дейности. Необходимо е целево финансиране за допълнителни специалисти за осигуряване на общата и допълнителна подкрепа във вида, в който е замислена в ЗПУО. Освен децата необходимост от психологическа подкрепа имат родителите и семейството. Помощта за членовете на семейството е много важен акцент, който определя необходимостта усилията да не бъдат насочени само към специфичните нужди на децата, но и към подготовката на техните семейства за справяне с тях. Предоставянето на психологическа подкрепа на тези семейства ще подпомогне повече хора за справяне с проблема.

Въпреки проведените квалификации е необходимо повишаване компетентностите на всички педагогически специалисти в детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие за своевременно идентифициране на потребностите от обща и допълнителна подкрепа и предоставянето на адекватни мерки. Налице е потребност за учителите от допълнителна подкрепа и от възможност по-интензивно да разчитат на помощ от страна на специалисти, да имат достъп до специализирани ресурси и помощни материали, с които да работят, както и до готови модели и практически съвети за реакция в една или друга ситуация.

3.5. Материалните условия в институциите за обучението на деца и ученици със СОП:

В СУ „Н. Й. Вапцаров“, ОУ „Ив. Вазов“, ОУ „О. Паисий“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Брадвари, СпУ „Дръстър“, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Силистра - 2 кабинета, ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово, ПГСУАУ “Атанас Буров“, ПГПТ „Евлогий Георгиев“,

ПЗГ “Добруджа“, ДГ „Радост“, ДГ „Ян Бибиян“, ДГ „Роза”, ДГ „Добруджа”, ДГ „Нарцис” и ДГ „ Иглика” има изградени ресурсни кабинети, оборудвани с компютри, лаптопи, принтери, бели дъски, дидактически материали и игри. В ОУ „Ив. Вазов“ има оборудвани 3 кабинета за ресурсно подпомагане, в един от които има монтирани велоергонометър и лежанка. И в трите кабинета има обособени кътове с дидактически игри, мека мебел, музикални инструменти, голямо и малко сметало и „Горска пътечка“. В ОУ „Св. Св. Кирил и Методий”, гр. Силистра има сензорен кабинет за допълнителна подкрепа, в който работят двама ресурсни учители, психолог и логопед.

Създадените и оборудвани кабинети за ресурсно подпомагане в детски градини и училища периодично се обновява с дидактични материали. В детските градини са обособени работни и игрови кътове за индивидуална работа, както и кътове за почивка в стаята на групата, където заниманията и почивките се осигуряват с подкрепата на ресурсен учител или на помощник на учителя в помощ на децата с комуникативни нарушения.

В ДГ „Иглика” е оборудвана и функционира сензорна стая за деца със специални образователни потребности и за деца с емоционални и поведенчески проблеми. моторика, логическото мислене, онагледяване, сензорни игри и други, които всяка година се допълват и обновяват. В специалното помещение психолог, логопед и ресурсен учител помагат на децата със специални образователни потребности. Екипа работи и индивидуално с възпитаниците на детската градина, като следват техните лични особености, предпочитания и усещания. В детската градина има изградени два ресурсни кабинета и един логопедичен кабинет. Отличната материална база е предпоставка за ефективно осъществяване както на обща така и на допълнителна подкрепа на децата.

ДГ „Нарцис“, ДГ „Добруджа“, ДГ „Иглика“, ДГ „Ян Бибиян“ и ДГ „Радост“ са със самостоятелни логопедични кабинети.

Достъпната физическа среда включва осигуряване на подходящи условия, използване и прилагане на иновативни подходи и съвременни технологии за архитектурна и физическа достъпност, които в най-голяма степен да отговорят на потребностите на децата и учениците. Достъпна архитектурна среда се осигурява чрез: 1. входни и комуникационни пространства; 2. помещения и пространства за общо ползване; 3. санитарно-хигиенни и спомагателни помещения. Общодостъпните помещения в сградите се свързват чрез достъпен маршрут. Състоянието на достъпната архитектурна среда в училища и детските градини на територията на община Силистра е както следва: (данните са по сгради/корпуси, а не по институции):

- изградени рампи – в 6 сгради
- изградени асансьорни уредби – в 2 сгради - учебния корпус на ОУ „ Отец Паисий”, гр. Силистра и ОУ „ Св. св. Кирил и Методий, гр. Силистра);
- изградени подемни платформи – в 2 сгради (в учебните корпуси на ПГС „Пеньо Пенев“, гр. Силистра, ПГМТ „Владимир Комаров“, Силистра);
- маркиране на маршрути и обозначение на помещенията, осигуряващи достъпната архитектурна среда – в 5 сгради (учебния корпус на ОУ „О. Паисий“, Силистра, ЦСОП, 2 сгради на ДГ „Роза“, Силистра и ДГ „Нарцис“, Силистра).

В ОУ „Отец Паисий“ част от уредите на спортната площадка са адаптирани за деца със СОП.

ДГ „Ян Бибиян“ участва в ежегодния конкурс на Националната кампания „Чиста околна среда“ по ПУДООС с проект, за изграждане на еко-площадка в двора на детската градинар насочена към осигуряване на съвременна образователна среда, достъпност и сигурност на средата. Една от дейностите по проекта е изграждане на сензорна пътечка.

Санитарните възли, адаптирани за деца с увреждания има в ОУ „Св.св. Кирил и Методий”, гр. Силистра, СУ „Никола Вапцаров“, ПГСУАУ „Атанас Буров“ и ПМГ „Св.Кл.Охридски”.

За подобряване на материалните условия и достъпност на средата за обучение на децата и учениците детските градини и училищата

участваха в Национални програми на МОН. За 2021 г. получените средства са както следва:

Материално-техническата база на Регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование /РЦППО/ включва 2 сензорни зали в гр. Силистра и гр. Тутракан, съобразени и оборудвани според съвременните изисквания; мултисензорна зала в комбинация с кабинет за развитие на социални умения, обзаведена с разнообразна и високотехнологична апаратура и материали; кабинет за биофийдбек. Закупен е и инсталиран високотехнологичен софтуер на три специализирани лаптопа за работа- контрол с поглед и Комуникатор.

Всички специалисти са обезпечени с преносими компютри и добра дидактична база за работа върху фината и обща моторика, логическото мислене, онагледяване, сензорни игри и други, които всяка година се допълват и обновяват. За работата на специалистите са подсигурени: дъски за вгнездяване; тестове за тактилни усещания; тестове за наблюдателност, пространствена ориентация; пъзели Монтесори; PECS-албум; Softwer- „Как говорят животните", „Битови шумове", „Писменка", „Ръкописка", „Буквенка", „Цифренка", „Otto's World of Sounds", „Гатанки-смятанки", „Играчки- закачки", „Приказна азбука", методически ръководства, учебници, сборници, тестови книжки за всички възрастови групи и др.

В ЦСОП материално-техническата база осигурява добри условия за осъществяване на процеса на обучение, възпитание и социализация. За реализирането на учебния и терапевтичен процес функционират 5 класни стаи; 5 обособени кабинета: зала Монтесори, мека зала, мултисензорна зала, зала за извънкласна дейност, солна стая, 1 учебен кабинет за професионалната паралелка; 1 медицински кабинет; 1 учителска стая, 1 зала за музикотерапия; 1 зала за социално-битова дейност, 1 зала за занимания по интереси , 1 зала за ЛФК, Кабинет на логопеда; кабинет на психолога; 1 стая-счетоводство; кабинет на рехабилитатора. С труд на учители са ремонтирани и обзаведени стая за логопеда и счетоводителя, стая на рехабилитатора. С труда на учители и персонал направен и ремонт на стаята на помощния персонал, декор - пано на стълбищната площадка, разсадиха се цветя за озеленяване и обезопасяване на парапетите от партера до третия етаж. На първия етаж е закупена мека мебел за две класни стаи и коридора, изработено е и монтирано сензорно табло. Всички класни стаи и кабинети са оборудвани с компютри и имат интернет връзка. Това дава добра възможност за онагледяване на учебния процес, както и за използването на образователни игри в учебно и извънучебно време, каквито са междучасията. В класните стаи освен кътове за учебна дейност са обособени и кътове за разтоварване, за социално-битови дейности, свързани с реализиране целите от индивидуалните програми на учениците за самообслужване и вграждане в обществения живот. На разположение на учителите в учителската стая е компютър с интернет връзка и принтер, които подпомагат както конкретната учебна дейност, така и за повишаване на квалификацията.

Във всички класни стаи в ЦСОП са обособени и оборудвани кътове за учебна дейност, социално-битова дейност и отдих. Дейността на учителите в тях е подпомагана от терапевтите в групови и индивидуални сесии. Оборудването на кътовете, организацията на пространството в класните стаи, цветовата декорация и учебните помагала изцяло са съобразени с нарушенията, възможностите и потребностите на ДМУ и целите за обща и допълнителна подкрепа, заложени в индивидуалните програми на учениците.

По НП „Осигуряване на съвременна образователна среда" в ЦСОП е оборудвана мека зала със съоръжения за развитие на обща и фина моторика, координация, сензорна терапия и отдих. В ЦСОП през 2021 г. беше извършен ремонт на вътрешните стълби и коридорите на трите етажа, при който се промени настилката с противохлъзгаща и се преодоля денивилацията на стръмните стълби. ЦСОП кандидатства по НП към МОН и работи по утвърден проект за изграждане на външен асансьор, който се реализира през 2022 г.

ИЗВОД: Материалната база на образователните институции в община Силистра е в добро състояние. През последните години са извършени множество дейности за осигуряване на благоприятни условия за обучение и възпитание на децата и учениците. Основен проблем, който е характерен и на национално ниво, е недостатъчна осигуреност на подкрепяща среда и достъпна архитектурна среда в образователните

институции. Работа трябва да продължи и в посока на оборудване на изградените специализирани кабинети с модерна техника и съвременни дидактически пособия и материали. Добра възможност в тази посока е кандидатстването по Национални програми, програми на ЕС и други програми на донорски организации.

3.6. Осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие:

Във всички институции - 10 общински детски градини, 15 училища: 4 държавни и 11 общински училища и 3 ЦПЛР (ООС „Младост", ЦПЛР – ОДК, ЦПЛР – НАО „Галилео Галилей") е осигурена обща подкрепа, съгласно чл. 4, ал 1 на *Наредбата за приобщаващо образование* за осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на децата и учениците.

3.6. 1. Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти /чл. 178, ал. 1, т. 1 от ЗПУО/ се извършва по институции и включва обмен на информация за добри педагогически практики, провеждане на вътрешно-квалификационни дейности под формата на обучения, семинари, тренинги, дискусии с цел обогатяване на педагогическия опит, взаимодействие при конкретни казуси.

3.6.2. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език /чл. 178, ал. 1, т. 3 на ЗПУО/ в детските градини е заложено в програмните системи на 10 – те общински градини, съгласно възможностите, осигурени от чл. 24 (2) на *Наредба № 5 за предучилищното образование* за увеличаване на броя на педагогическите ситуации над минимума.

За всички деца в ДГ „Радост", с. Йорданово, българският език не е майчин език. Отчитат се големи трудности при неговото овладяване. Затова са организирани 3 групи по шест деца /18 деца/ се обучават допълнително по овладяване на български език по проект „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование". Споделеният опит, вследствие проведените и предстоящи дейности, спомага за разпространение на добрите практики за успешно взаимодействие с родителите с оглед цялостно развитие на детската личност. Разработени и приложени са ефективни модели между образователните институции и семейната общност за безпроблемна адаптация на децата от първа група.

Допълнителното обучение по учебни предмети във втори гимназиален етап за успешно полагане на държавни зрелостни изпити по проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех" бе организирано както следва:

- За учебната 2020/2021 г. – 22 групи;
- За учебната 2021/2022 г. – 8 групи;

Дейността е насочена към ученици от класовете от втория гимназиален етап на образование за провеждане на допълнителни обучения за преодоляване на пропуски при усвояването на учебното съдържание и/или за актуализация на компетентностите с цел успешно полагане на държавния зрелостен изпит (ДЗИ) по български език и литература, както и на държавните зрелостни изпити по други предмети от общообразователната подготовка. Това спомага за намаляване на броя на преждевременно напусналите образователната система и увеличаване на броя на успешно завършилите средно образование.

3.6.3. Допълнителните консултации по учебни предмети (чл. 178, ал. 1, т. 4 и 5 на ЗПУО) се извършват текущо от училищата, вкл. и в рамките на целодневната организация на учебния ден. Има опит в тази рутинна дейност в образователната система. Създадените графици за консултации на учениците се спазват и родителите са запознати с тях.

<u>3.6.4.</u> Услуги по Кариерно ориентиране /чл. 178, ал. 1, т. 6 на ЗПУО/

Услуги по професионално ориентиране в училищата от община Силистра се предоставят основно от Центъра за кариерно ориентиране (ЦКО), който е в структурата на ЦПЛР-НАО „Галилео Галилей“. Центърът осъществява групови обучения и индивидуални консултации с ученици от I до XII клас чрез прилагане на инструментариум за ранно кариерно ориентиране. По НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центрове за подкрепа за личностно развитие” (Модул 5) с проект на ЦКО – “Създаване на модел на работещ процес за кампания “Прием след 7. клас” под мотото “Виж моя път! Избери твоя!” бяха обхванати 465 ученици от 7, 10 и 11 клас, над 180 родители и 73-ма педагогически специалисти и съветници.

В процеса на кариерното информиране ЦКО осъществява връзки и срещи за най-търсените професии на пазара с Бюрото по труда, с ръководствата на фирми в общината, университетите в Североизточен район и страната.

Дейностите на кариерните консултанти по проект по НП „Предоставяне на съвременни условия за работа на децата и учениците в Центрове за подкрепа за личностно развитие”включваха:

- Методическо обучения на педагогически специалисти и представяне на онлайн платформата- проведени 5 методически обучения на тема “Специфика и съдържание на кариерното ориентиране в прогимназиален и гимназиален етап. Екипна работа между кариерния консултант и педагогическите специалисти. Общ преглед на Онлайн платформа “Образователни насоки и стъпки към бъдеще” за учениците от 7 и 12 клас - достъп, ресурси, услуги”.
- Представяне на дигиталната платформа пред учениците Общ брой обхванати ученици по кариерно информиране в тази дейност
- Преминаване на модули “Стъпки към бъдеще” от учениците Общ брой регистрирани и преминали през Платформата ученици.
- “Професията отблизо”- интервю/блог/влог с професионалисти в област Силистра В рамките на проекта се организираха, заснеха и монтираха изцяло от екипа на ЦКО - Силистра видео визитки на професионалисти от Силистра. Основни акценти в съдържанието са: особености и характеристики на професията и средата, предизвикателства, възможности за реализация и професионалният избор като лична история. Представяне пред учениците и родителите на утвърдения държавен план – прием в VIII клас за предстояща учебна година. В Дигиталната платформа, създадена по проект на МОН има специална секция “Прием след 7 клас” с цялата необходима информация за ученици и родители.

Дейностите на приемащите след VII клас училища за представяне на своите профили и специалности от професии включваха:

Кампания “Прием след 7. клас” , онлайн панорама на образованието след 7. Клас. Тази дейност е своеобразно продължение на идеята на ЦКО - Силистра да обедини на едно място, достъпно за учениците и родителите всички материали и визуализации, свързани с Приема на ученици след 7. клас в гимназиите и средните училища в Силистра и областта. Онлайн панорамата се провежда дигитално чрез публикуване на готови видео материали на гимназиите на официалния сайт на ЦКО и страниците на Община Силистра и ЦКО в социалните мрежи.

ЦКО организира форуми и кампании, свързани с кариерното ориентиране на учениците:

- „Седмица на професиите през погледа на малкия изследовател“ за изработване на екипни проекти за дадена професия по методика на ЦКО. Целта на инициативата е да се активира изследователския интерес, да се подкрепи работата в екип, да се повишат знанията и уменията да се извлича и ползва информация за света на професиите, която да обогати и образова учениците. Проведена е в 2 етапа:

ЕТАП 1 - в края на учебна 2020-2021 г. Всеки клас от начален етап имаше възможност да избере и изследва професия, която да представи в проект по атрактивен и подходящ за дигитален достъп начин /чрез видео, презентация, представяне на разказ за професия, представяне на изработен постер и др., записани в mp4 формат/.

ЕТАП 2 - м. октомври 2021 г. През периода с участващите в ЕТАП 1 класове се проведоха занятия на тема “Характеристика на професиите” чрез използване на метода “Връстници обучават връстници”.

Учениците имаха възможност да се запознаят с професия, изследвана от друг участващ в кампанията клас. Учениците имат за задача да попълват Работен лист, определящ характеристиката на професията - работно място; работно време; инструменти и др. Провежда се последваща дискусия с класа по темата.

- Кампания „Мотивирай своето утре с #НаКрепосттаСме“ – активиране на здравословни навици, мотивация и лидерство на ученици и граждани чрез спорта и активността.

Участие в нормативно регламентиран държавен план-прием след завършено основно образование имат 2 профилирани гимназии, 1 средно училище, 1 обединено училище и 5 професионални гимназии. В допълнителен държавен план-прием участва ПГПТ „Евл. Георгиев“, в която се осъществява прием в XI клас на учениците, завършили I гимназиален етап в ОбУ „Св.Кл.Охридски“, с. Иширково.

В подкрепа на приоритетните политики в сферата на професионалното образование и предвид секторното развитие на местните икономически дейности община Силистра пълноценно се включи в подготовката и планирането на държавния план-прием и допълнителния държавен план-прием чрез становище за съгласуване предложенията на училищата в общината за всяка учебна година. След задълбочен анализ на информацията в План за интегрирано развитие на община Силистра 2021-2027, допитване до браншови организации и анкетно проучване за потребностите от работна сила в област Силистра, се изготвя предварително становище, относно прием по специалности от професии, което да насочи професионалните гимназии към професии и специалности, значими за икономическото развитие на региона и отговарящи на нуждите на местния бизнес от квалифицирана работна сила, да разшири обхвата на прилагането на дуалната система на обучение, въведена в две професионални гимназии – ПЗГ „Добруджа“ и ПГСУАУ „Ат. Буров“.

Училищата организират дейности на за представяне на своите профили и специалности от професии, които включват:

- Създаване на рекламни материали – брошури, постери.
- Публикации на сайта и във фейсбук страницата на училищата;
- Електронна кампания чрез филм-презентация, разпространена в социалните мрежи;
- Срещи със седмокласници от основни училища в област Силистра;
- Срещи с ученици съвместно с университети от Велико Търново, София и Варна.

В ПГМТ „Вл.Комаров“ в часа на класа във всяка паралелка на 12 кл. са проведени по 8 теми „Моето първо работно място“.

3.6.5. Занимания по интереси /чл. 178, ал. 1, т.7 на ЗПУО/

2 институции в системата на предучилищното и училищното образование целенасочено работят в подкрепа дарбите и талантите на децата и учениците – ЦПЛР-ОДК и НАО „Галилео Галилей“. В ОДК над 900 деца и ученици, разпределени в 109 постоянни и временни групи са включени в дейности в три направления – Науки и технологии, Изкуства и Спорт, а в НАО „Галилео Галилей“ – над 150 деца и ученици се обучават в направление Науки и технологии в областта на астрономията. Центровете предлагат различни форми за осмисляне на свободното време на деца и ученици – студия, школи, курсове, клубове, формации, творчески ателиета, в които те се обучават и развиват своите таланти, дарби и умения; участват в организирането на общински, национални и международни изяви - празници, конференции, състезания, конкурси, олимпиади, театрални представления, изследвания и др.

Участието в заниманията по интереси стимулира развитие на дарбите на учениците и осмисля тяхното свободно време. В 11 общински училища през 2021 г. бяха организирани 99 форми на занимания по интереси, а през 2022 г. - 105 форми на занимания по интереси по чл. 21д и

чл. 21е от Наредбата за приобщаващото образование. В тях участваха над 1400 ученици за 2021 г. и 1540 – за 2022 г., което представлява над 40% от общият брой ученици в общинските училища. Извънредната епидемична обстановка не позволи да бъдат проведени изцяло заложените брой часове, но над 65% за 2021 и над 90% за 2022 г. бяха реализирани като така се постигнати целите за достъп и развитие на ключови компетентности, създаване на творческа среда за личностно развитие.

3.6.6. Библиотечно – информационно обслужване /чл. 178, ал. 1, т. 8 на ЗПУО/

В 5 училища и в общежитие „Младост" има обособени библиотеки, но не навсякъде има назначен щатен библиотекар. В тези случаи библиотечното обслужване на учениците се осигурява от учител. На разположение на учениците има художествена и справочна литература на български език и на чужди езици, учебни помагала и учебници. Осигурен е постоянен достъп до училищната библиотека. Периодично фондът се попълва с учебна и помощна литература, а учениците могат да ползват интернет и размножителна техника. В тях се съдейства за изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация. В някои училища са изградени кътове за книги в класните стаи.

3.6.7. Грижа за здравето (чл. 178, ал. 1, т. 9 на ЗПУО)

В детските градини и училищата има добре оборудвани и снабдени с лекарства **30 медицински кабинета, обслужвани от 25 медицински сестри или фелдшери.** Всички образователни институции осигуряват здравно обслужване на децата и учениците. Учениците са картотекирани в медицинския кабинет като всяка година се актуализира здравния им статус. Медицинските лица осъществяват профилактика и диагностика на заболяванията сред децата и учениците през учебната година. Те провеждат здравни беседи в часовете на класа на различни теми, проследяват състоянието на хронично болните деца и ученици, консултират педагогическите специалисти за здравословното състояние на децата и учениците със СОП и осъществяват връзка с личните лекари при необходимост. В детските градини ежедневно се осъществява филтър при приемането на децата и оказват помощ при необходимост. Водят разговори с родителите, свързани със здравословното състояние на децата.

Центърът за специална образователна подкрепа /ЦСОП/ разполага с добре оборудван медицински кабинет, който периодично се зарежда с необходимите медикаменти за оказване на първа помощ, но медицинското лице е с ограничено работно време, което е крайно недостатъчно. Предвид особеностите и заболяванията на учениците е необходимо да поддържа тясна връзка с личните лекари и медицинските лица от социалните институции, да познава добре особеностите на всички деца и да подпомага учителите при нужда. А това в рамките на определеното му работно време не е възможно за осъществяване.

3.6.8. Осигуряване на общежитие /чл. 178, ал. 1, т. 10 на ЗПУО/

В община Силистра има едно самостоятелно общежитие в гр. Силистра (136 ученици към момента) и 1 общежития към ПЗГ „Добруджа" в гр. Силистра (54 ученици към момента). Общежитие „Младост" е с капацитет 190 легла. Разполага с добре оборудвани занимални, библиотека с богат фонд и компютърен кабинет, необходими за добрата самоподготовка на учениците. В общежитието работят 8 квалифицирани педагогически специалисти. Те оказват подкрепа на учениците по време на самоподготовката им чрез консултации по различни учебни дисциплини. Чести са случаите на индивидуална работа с ученици с трудности при усвояването на учебния материал или с такива с девиантно поведение. За мотивиране на учениците за включване и участие в дейностите в общежитието са сформирани 6 групи за занимания по интереси. За успешното адаптиране и пребиваване в общежитието, за постигане на положителни промени в поведението и по-високи резултати от обучението, педагогическата колегия поддържа непрекъснати контакти с родителите на учениците и с техните класни ръководители.

3.9. Поощряване с морални и материални награди (/чл. 178, ал. 1, т. 11 на ЗПУО)

За стимулиране на своите таланти вече 14 години Община Силистра разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавните и общинските училища. През 2021 г. над 180 ученици получиха еднократно материално стимулиране. За първи път бе организирано публично връчване на наградите, което популяризира все по-широко Програмата. Общият размер на средствата за награди възлиза на 5 970 лв. Едногодишни стипендии от Министерството на образованието и науката получават 4 ученици. На първата за 2022 година публична среща с талантите на Силистра над 200 ученици получиха своите награди и поздравителни адреси за постижения в 37 конкурса и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта, 12 от тях международни. 4 ученици получават едногодишни стипендии от Министерство на образованието, а 1 – от Министерство на младежта и спорта. Общият размер на средствата за награди за 2022 г ще надхвърли 8 000 лв.

Изявените ученици, постигнали изключителни успехи в учебната дейност и за класиране на призови места при реализирането на проекти в конкретни предметни области, получават морални награди – грамоти и сертификати. Ежегодно в основните училища след завършване на 7-ми кл. се излъчва Ученик на випуска. В гимназиален етап се отличават най-добрите ученици в 12 клас.

В училищата има учредени и други награди - ЕГ „Пейо Яворов“ призовата награда е статуетка „Сова“ и парична награда; по волята на проф. др. Иван Гаврилов и с решение на Педагогическия съвет ежегодно се връчват стипендии по 500 лева на изявени ученици от ЕГ „Пейо Яворов“ и ПМГ „Св. Кл. Охридски“, ежегодно за патронния празник на ПМГ „Св. Кл.Охридски“ се връчва стипендия „Дачка Савова“ за отличен успех, изявена любов към знанието и дейности, издигнали авторитета на училището.

В края на всяка учебна година в детските градини се организира тържествена церемония по изпращане на децата от четвърта възрастова група в училище. За постигнати знания, умения по образователните направления, за постижения и класиране на призови места в конкурси, изложби, фестивали и други, децата получават грамоти и награди.

В рамките на проведените вътрешно училищни и междуинституционални конкурси, състезания, фестивали и др. учениците се поощряват с грамоти, сертификати и/или награди. Традиция е ежегодно в края на учебната година училищата отличават свои ученици за постижения в учебно-възпитателния процес и в извънкласните дейности. Гимназиите излъчват първенци на випуска абитуриенти. Тези ученици, в навечерието на 24 май – Денят на българската просвета и култура и на славянската писменост, участват в среща с Кмета на Община Силистра, където получават грамоти и отличителни монети на Община Силистра.

3.6.10. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение /чл. 178, ал. 1, т. 12 на ЗПУО/

В детските градини във всяка възрастова група съвместно с децата са разработени правила за поведение, приети от родителите на родителски срещи. Изработени са правила за действие при наличие на тормоз на деца. Провежда се Инструктаж на педагогическите специалисти от детските градини относно задължителното консултиране и начин на взаимодействие с медицинско лице в случай на инцидент в образователната институция. Изградена е система за взаимодействие между учители, родители и медицински лица.

В училищата са сформирани Училищни Координационни Съвети за противодействие на училищният тормоз между учениците. Изготвени са планове за работата на училищните координационни съвети. За регистриране случаите на тормоз се води дневник, който се съхранява при училищният психолог. Педагогическият колектив е запознат с Плана на координационният съвет за противодействие на училищният тормоз.

На разположение на учителите в училищните библиотеки са методически материали за взаимодействие в класа за ограничаване на тормоза и

насилието сред учениците. Има изготвени образци на документи за регистриране на случаите на тормоз от училищния психолог- протокол за отговор на сигнал за насилие, протокол от срещи и заявка до училищния психолог.

На видни места в училищата са поставени плакати с информация за Националната телефонна линия за деца на Държавна агенция за закрила на детето. Учениците са запознати с предназначението на телефонната линия. Създадена е добра организация на пропускателния режим в сградите на училищата. Изградена е система за видеоконтрол и наблюдение. Въведена е система за дежурства на учителите за недопускане на насилие. Провеждат се анкетни проучвания за справяне с тормоза в училище.

В детските градини и училищата се провеждат регулярни работни срещи между всички специалисти, ангажирани с процеса на подкрепа за личностно развитие по конкретен случай. Има изграден добър институционален капацитет за проверки по жалби и сигнали, свързани с агресия и посегателство на и между деца и ученици. Създадена са училищни комисии за разглеждане на жалбите и правила за разглеждане им.

При превенцията на правонарушенията и осъществяване на възпитателно-корекционна работа с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви основна роля играе Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни (МКБППМН). Превантивната си дейност Комисията извършва в две основни направления: от една страна организиране на масови мероприятия за ангажиране на свободното време, представяне и утвърждаване на положителни модели за поведение и личностно развитие на децата и учениците и, от друга страна, пряка консултативно-възпитателна работа под формата на индивидуални и/или групови консултации, тренинги и беседи. Основно работата в училищата се осъществява от 12 обществени възпитатели, които поддържат близък контакт с представител на училището (обикновено това е педагогическият съветник или председателят на УКППУ) и набират информация за ученици с девиантно и/или агресивно поведение и проблеми с общуването, социално занемарени деца, деца, предразположени към противообществени прояви, деца живеещи в рискова среда. Обществеият възпитател съдейства още за корекция на асоциално /рисково поведение, работи с деца, които са в рискова семейна или приятелска среда или са застрашени от отпадане от училище, оказва при нужда социална или възпитателна подкрепа.

Към Местната комисия е създаден и функционира успешно Консултативен кабинет, за който е отделено специално помещение и телефонна линия. Консултативният кабинет осигурява консултации за деца, родители и педагози, свързани с асоциално поведение, помощ във възпитанието, допълнителна възможност за връзка с комисията. Поради големия брой запитвания и молби за съдействие към Комисията работят двама психолози – обществени възпитатели.

Комисия реализира самостоятелно или съвместно с други организации/институции редица превантивни дейности и мероприятия - шах турнир за купа "Дръстър" за ученици на възраст от първи до седми клас; състезание по приложно колоездене и беседа по пътна безопасност с деца от IV клас; детски празник по случай 1 юни – Международен ден на детето; Фестивал на уличните изкуства, посветен на Международния ден за борба със злоупотребата на наркотици и незаконния трафик – 26 юни и Деня на река Дунав – 29 юни; турнир по тенис на корт за деца от 6 до 16 години; турнира по народна топка за ученици 4-5 клас под надслов „Спорт за толерантност“; турнири по баскетбол, футбол, плуване и приложно колоездене по случай Коледните и Новогодишни празници.

Учениците участват още в кампании, свързани с:

• 29.09.- Ден без жертви на пътя;

• 16.11.- Международен ден на толерантността;

• 19.11.- Световен ден за борба с насилието над деца;

• 27.02.- Ден на розовата фланелка.

Членовете на Ученически парламент през 2022 г. активно се включваха в организацията на събития.

Безспорен факт е, че спортните прояви са ефективно средство за превенция на детската и младежка престъпност. Проведоха се редица училищни прояви, представящи здравословния начин на живот - училищен крос под наслов „Спорт и здраве“; походи до крепостта „Меджиди табия“, турнири по футбол, борба, джудо, волейбол и тенис на маса под надслов „Аз спортувам“, ежегодна пролетна кампания „Да почистим

училищния двор“; състезание на тема „Животът е безценен, не го заменяй с дрога“, пролетен хепънинг „Аз обичам природата и съм част от нея“, спортни празници. Ученици се включват ежегодно в Европейски ден на спорта през м. септември.

Две са образователните превантивни програми и дейности на Комисията - „Книга за теб“ (подаряване на книжки за насърчаване на четенето) и „Децата на България в подкрепа на Спешна помощ”. През 2021 и 2022 г. Комисията в партньорство с образователните институции проведе редица превантивни дейности, в които се включиха повече от 500 ученици.

Към 31.10.22 г. в МКБППМН са заведени 25 прокурорски преписки, наказателни постановления и сигнали, от които по 1 не е образувано възпитателно дело и е върнато. По постъпилите преписки и постановления са образувани възпитателни дела за 24 лица. Наложени са 10 възпитателни мерки, 7 дела са прекратени, по 7 - предстои разглеждане.

Намаляване разпространението на рисковото поведение сред деца и млади хора, свързано с употреба на наркотични вещества и промоция на здравословен начин на живот, е основен приоритет в дейността на Превантивния информационен център по зависимости (ПИЦ). Основните дейности са насочени към подкрепа на протективните фактори и намаляване на рисковото поведение, чрез предоставяне на достъпна и обективна информация, формираща така наречения „информиран избор на поведение”, формиране на основни умения за здравословно поведение, вземане на правилни решения и създаване на позитивни отношения с връстниците. През 2021 г. и 2022 г. Превантивният информационен център по зависимости реализира редица инициативи в областта на първична превенция на употребата на наркотични вещества - Информационни–мотивационни срещи с педагогическите съветници и психолозите от училищата в гр. Силистра, Кампании „НЕзависим от зависимостите“, „Аз избрах да НЕ пуша! НЕ пуши и ти!“ , „Моето лято без риск“ , "НЕзависим от зависимостите", „Споделяйте факти за наркотиците. Спасявайте животи!“; обучения, беседи, дискусии и др. инициативи.

Стабилен стимул за неформалното общуване сред учениците и младите хора са възможностите, които Община Силистра предоставя като финансира на конкурсен принцип техни творчески, граждански, образователни и възпитателни идеи. През 2021 г. бе проведена конкурсна сесия за малки проекти на неформални групи и организации – „Младите за Силистра“. Финансираните 6 проекта, в размер на 4 582, 59 лв., включиха дейности в една или повече области на действие - изява на таланти в сферата на изобразителното изкуство; мотивиране за активно включване в обществения живот, социална ангажираност и ангажиране с кауза; облагородяване и естетизация на зелени пространства; повишаване на компетенциите и уменията на младите хора, свързани със здравословния начин на живот и стимулиране на физическата активност, развиване на доброволчеството. През 2022 г. Община Силистра, чрез Местната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН), Общинския съвет по наркотични вещества (ОСНВ) / Превантивния информационен център по зависимости (ПИЦ) и отдел "Образование и младежки дейности" организира съвместна сесия за младежки проекти „Младежта срещу насилието и наркотиците“ и „Младите за Силистра“. Финансирани бяха 7 проекта на стойност 10 160, 00 лв., а дейностите отново бяха насочени към различни области на действие – ангажираност към социални каузи, здравословен начин на живот, облагородяване на пространства и т.н.

Община Силистра предоставя подкрепа н редица инициативи, организирани от неформални младежки групи – обучения, благотворителни концерти и кампании. Подкрепена бе и инициативата на СНЦ „Силистра 2030“ – конкурс „Силистра в моите мечти“, като финансира два младежки проекта, реализирани през 2021 г.. Проект „Рециклировачи“ беше реализиран от ученици от ПЗГ „Добруджа“ като бе оборудвана работилница за рециклиране на дънкови облекла, където младежи от гимназията ще изработват различни изделия, които да подаряват или продават с благотворителни цели. Проект „Танц за приятели“ бе реализиран от деца от основен етап (с помощта на балетно студио „Балет Б2“), които чрез танцови занимания и упражнения помагат на деца със СОП и/или заболяване да влязат в отпускаща и приятелска среда.

3.6.11. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните трудности (чл. 178, ал. 1, т. 13 на ЗПУО) и чл.8 от Наредбата за

По проект „ Активно приобщаване в системата на предучилищното образование ”Дейност 3 - обучения на педагогически специалисти” – „*Прилагане на скрининг тест за ранно оценяване на потребностите на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца, за определяне на риска от обучителни затруднения и за тяхната превенция*" са участвали 24 педагогически специалисти от детските градини.

3.6.12.Логопедична работа (чл. 178, ал. 1, т. 14 на ЗПУО) е организирана с деца с обучителни трудности. В 7 детски градини и в 4 училища в община Силистра има назначени логопеди, които извършват логопедична подкрепа. Логопедите, назначени в ДГ и училищата, са **10.** РЦПППО осигурява 2 логопеди, ЦСОП също 2. Логопедите провеждаха превенция, диагностика, терапия и консултация по отношение на комуникативни нарушения на деца в предучилищна и училищна възраст. Извършват логопедично и невропсихологично изследване на децата и изготвят програма за логопедична работа за всяко дете с комуникативно нарушение/ затруднение. Провеждаха логопедичната терапия, съобразено с вида, степента и компенсаториката на нарушението по индивидуална терапевтична програма. Провеждаха консултации с родители на деца и ученици с комуникативни нарушения и при необходимост ги насочва към други медицински или образователни услуги. Консултират други специалисти и персонал /педагози, помощник-възпитатели и др./, работещи с деца.

ИЗВОД: На нивото на детската градина и училището общата подкрепа свързва всички услуги, които представляват базисни грижи за физическото, психичното и социалното благополучие, мотивиращи и развиващи интересите дейности. Общата подкрепа се прилага координирано от страна на образователни институции, центрове за подкрепа за личностно развитие, вкл. центрове за специална образователна подкрепа, регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование, общежития, обсерватории и др. Прилагат се диференцирани подходи за посрещане на разнообразието от образователни потребности на децата и учениците. Качеството на общата подкрепа може да бъде повишено чрез достъп до качествени обучения за педагогическите екипи, насърчаване на училищата и детските градини да създават пространства за споделяне и планиране на целенасочени действие за превръщането на педагогическите екипи в професионални учещи общности, които взаимно се подкрепят и развиват.

3.7. Работа с деца и ученици с ИЗЯВЕНИ ДАРБИ:

Работа с талантливи и даровити деца в свободното им от учебни занятия време в областта на науката, изкуството и спорта в Община Силистра е приоритет на Обединен детски комплекс и Народна астрономическа обсерватория. В годините те доказаха, че са институции, които целенасочено работят за откриване на таланта на детето и имат интердисциплинарен характер на обучение и все повече се превръщат в сигурна среда за общуване на децата и учениците. Тези две институции затвърдиха своето място, като предлагат условия за алтернативна заетост на младите хора в борбата срещу негативите на обществото ни, които все по драстично нарастват: агресия, насилие, наркомания, проституция, алкохолизъм. За 250 участници в групите са осигурени възможности за участие в различни национални и международни изяви. Изявените ученици са награждавани с грамоти и сертификати за участие. Практика е да бъдат изпращани Благодарствени писма до училища и до родители.

Ежегодно, от 2007 г. до настоящия момент, Отдел „Образование и младежки дейности“ разработва общинска Програма на мерките за закрила на деца с изявени дарби от държавните и общинските училища, за материално стимулиране на талантливите и надарени деца. През 2022 г. За първи път бе организирано публично връчване на наградите, което популяризира все по-широко Програмата. Общият размер на средствата за награди възлиза на 5 970 лв. Едногодишни стипендии от Министерството на образованието и науката получават 4 ученици. На първата за 2022

година публична среща с талантите на Силистра над 200 ученици получиха своите награди и поздравителни адреси за постижения в 37 конкурса и състезания в областта на науката, изкуствата и спорта, 12 от тях международни. 4 ученици получават едногодишни стипендии от Министерство на образованието, а 1 – от Министерство на младежта и спорта. Общият размер на средствата за награди за 2022 г ще надхвърли 8 000 лв.

Изявените ученици, постигнали изключителни успехи в учебната дейност и за класиране на призови места при реализирането на проекти в конкретни предметни области, получават морални награди – грамоти и сертификати. Ежегодно в основните училища след завършване на 7-ми кл. се излъчва Ученик на випуска. В гимназиален етап се отличават най-добрите ученици в 12 клас.ОУ„ Отец Паисий“ има традиции в отличаването на изявените ученици в края на учебната година – връчват се грамоти и награди. За седмокласниците е учредена награда „Ученик на годината“ и награда „Нотев“. Едно момче и едно момиче от 7. клас получават стипендия от 400,00лв, дарена от проф. Иван Гаврилов за патриотизъм и родолюбие. В училищата има учредени и други награди - ЕГ „Пейо Яворов“ призовата награда е статуетка „Сова“ и парична награда; по волята на проф. др. Иван Гаврилов и с решение на Педагогическия съвет ежегодно се връчват стипендии по 500 лева на изявени ученици от ЕГ „Пейо Яворов“ и ПМГ „Св. Кл. Охридски“, ежегодно за патронния празник на ПМГ „Св. Кл.Охридски“ се връчва стипендия „Дачка Савова“ за отличен успех, изявена любов към знанието и дейности, издигнали авторитета на училището.

ИЗВОД: Съществуват разнообразни форми за изява на талантливите деца, както и форми за поощряване на таланта им. Необходимо е по-широко популяризиране успехите на такива деца сред обществеността.

3.8. Работа с деца и ученици В РИСК (вкл. и риск от отпадане от училище)

В изпълнение на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст по ПМС №100 от 08.06.2018 г. /изм. и доп. в ДВ бр. 82 от 2019 г./ в Община Силистра са сформирани 7 екипа с 90 представители на училища и детски градини, Регионално управление на образованието, общинска администрация, кметове и кметски наместници на населени места, социални работници от Дирекция социално подпомагане, полицейски инспектори от Районно управление на МВР. Предвид епидемичната обстановка в страната обходите са сведени до минимум. Установено е, че през 2021 г. в чужбина са 988 деца и ученици, а незаписаните деца и ученици са 10, а през 2022 г. в чужбина са 1310 деца и ученици, а незаписаните деца и ученици са 12. През 2021 г. няма деца и ученици в риск от отпадане от образователната система, а през 2022 г. 16 деца и ученици са в риск от отпадане от образователната система. През 2021 г. са съставени 74 акта, а през 2022 г. – 34 акта за установяване на административно нарушение против родители, които не са записали или не са осигурили присъствието на децата си в ДГ или училище, както и присъствието им в допълнително обучение през лятната ваканция за тези, които не са усвоили компетентностите, заложени в учебната програма за съответния клас. Издадени са и 13 наказателни постановления през 2021 г., а през 2022 г. – 17 наказателни постановления.

През 2021 г. са предоставени 366 645 лв. от държавния бюджет за осигуряване безплатен транспорт на 10 деца в задължителна предучилищна възраст и 754 ученици от I до XII клас от населени места, в които няма обучение в съответна група или съответен клас, няма обучение за придобиване на квалификация по професия, по защитена специалност от професия или по специалност от професия, по която е налице очакван недостиг на специалисти на пазара на труда. На 8 общински училища са предоставени 52 000 лв. по допълващ стандарт за поддръжка на 9 училищни автобуси.

През 2021 г. безплатният превоз на децата и учениците се осъществи чрез:

- превоз по 6 автобусни линии по утвърдена транспортна схема до 8 населени места – с. Айдемир, с. Калипетрово, с. Проф. Иширково, с. Смилец, с. Срацимир, с. Българка, с. Бабук, гр. Алфатар;

- специализиран превоз с автомобилен транспорт от селата Голеш, Зарник и Чолаково;

- превоз за собствена сметка с 9 училищни автобуси, предоставени на 8 общински училища от Министерство на образованието и науката.

През 2022 г. са предоставени 456 466 лв. от държавния бюджет за осигуряване безплатен транспорт на 4 деца в задължителна предучилищна възраст и 857 ученици от I до XII клас от населени места, в които няма обучение в съответна група или съответен клас, няма обучение за придобиване на квалификация по професия, по защитена специалност от професия или по специалност от професия, по която е налице очакван недостиг на специалисти на пазара на труда. На 8 общински училища са предоставени 59 928 лв. по допълващ стандарт за поддръжка на 9 училищни автобуси.

През 2022 г. безплатният превоз на децата и учениците се осъществи чрез:

- превоз по 7 автобусни линии по утвърдена транспортна схема до 9 населени места – с. Айдемир, с. Калипетрово, с. Проф. Иширково, с. Смилец, с. Срацимир, с. Българка, с. Бабук, с. Кайнарджа, гр. Алфатар;

- специализиран превоз с автомобилен транспорт от селата Голеш, Зарник и Чолаково;

- превоз за собствена сметка с 9 училищни автобуси, предоставени на 8 общински училища от Министерство на образованието и науката.

В общинските училища през учебната 2022/2023 г. са сформирани 68 групи за целодневна организация на учебния ден с 1484 ученици от I до VII клас. Осигурени са допълнителни условия за взаимодействие между учениците и за екипна работа чрез часовете за самоподготовка, занимания по интереси и по организиран отдих и физическа активност. Създадени са условия за обедно хранене за желаещите ученици, съобразено с изискванията за здравословно хранене в помещения, отговарящи на съответните нормативни актове.

През 2021 г. по дейност 2 по проект BG05M2OP001-3.005 - 0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование” се възстановяват таксите за посещение на детска градина като всеки месец експерт от отдел „Образование и младежки дейности“ обобщава справките подадени от детските градини за броя на децата, които ползват облекченията и сумите по тях, и подава данните в РУО - Силистра. С Решение №575 на Общински съвет – Силистра, Протокол №23/29.07.2021 г. се въведе задължително предучилищно образование за 4-годишните деца в детските градини на Община Силистра от учебната 2021/2022 г. Това наложи отпадане на таксите за посещение, което стана факт с Решение №747 на Общински съвет – Силистра, Протокол № 33/21.04.2022 г..

За работа с деца, застрашени от отпадане и в риск от социално изключване работят 4 образователни медиатора /в ДГ „Радост“, с. Йорданово, ОбУ „Св.Кл.Охридски“, с. Проф. Иширково-2 и ПГМТ „Вл. Комаров“/, 2–ма социални работници /в ОУ „Св. св. Кирил и Методий“, с. Калипетрово и ПЗГ „Добруджа“/, както и 12 обществени възпитатели. Тези специалисти предлагат съдействие за корекция на асоциално поведение, работят с деца, които са в рискова семейна или приятелска среда, застрашени от отпадане от училище, извършили противообществени прояви, оказват при нужда социална или възпитателна подкрепа. Превантивната работа с родителите основно се състои в консултации и срещи за подпомагане на родителите, като за целта е осигурена възможност те да се обърнат към специалист при необходимост от помощ и съдействие при възпитанието на децата им, при коригиране на негативни прояви или тенденции в поведението на детето.

През м. октомври 2021 г. отдел „Образование и младежки дейности“ стартира дейностите по проект „Мисията продължава“, финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства. Проектът ще се изпълнява в рамките на 9 месеца и е на стойност 19 780,50 лв. Планираните дейности бяха насочени към предотвратяване на социалното изключване сред децата и учениците от етническите малцинства чрез инвестиции в тяхното развитие и социализация. Проектът включваше дейности в интеграционна мултикултурна среда – дейности в ателиета по изобразително изкуство, театър и танци, в които децата развиваха лични качества и повишаваха самочувствието си; съвместни дейности като фестивал на приказките, посещение на куклени постановки, музей, библиотека, галерия, отбелязване на значими народни празници; детски празник „Весело лято“; квалификация на педагогическите специалисти чрез обмяна на опит за работа с родители в

мултикултурна среда. 35 деца от подготвителните групи на ДГ "Радост", с. Йорданово и 114 ученици от I -V клас на ОбУ „Св. Климент Охридски”, с. Професор Иширково, ОУ "Св.св.Кирил и Методий", с. Брадвари и ОУ "Отец Паисий", гр. Силистра взеха участие в проекта, 20 учители и 75 родители. Проектът бе с продължителност 9 месеца и приключи през м. юли 2022 г.

През 2021 г. доброволци от Ученически парламент се включиха в благотворителни концерти „По-добри заедно“ и „Отвори сърцето си – подари усмивка“, а също и в инициативата „Коледни кошници“, организирани от СНЦ „Силистра 2030“ за събиране на средства, закупуването на продукти и опаковането на коледни пакети за над 150 деца и възрастни от домове, самотно живеещи хора и самотни родители.

ИЗВОД: Институциите водят активна политика в рамките на своите правомощия за предотвратяване на напускането на училище и връщането в образователната система на напусналите ученици. Недостатъчна е все още координацията и обмена на данни между институциите за действителен комплексен подход към проблемите, водещи до отпадане от образователната система. Факторите, водещи до напускане на образователната система, са идентифицирани. Необходимо е да се работи по преодоляването на проявата им за всеки конкретен случай. Високо се оценява и значението на ранното детско развитие и качественото предучилищно образование като фактор за предотвратяване на отпадането от образователната система. Реинтегрирането в училище, без съпътстващи мерки за значителна и концентрирана обща подкрепа на ученика, водят до повторно и вече трайно отпадане.

4. Предизвикателства за новия стратегически период 2023 – 2024 г.

Община Силистра е изправена пред следните предизвикателства в сферата на подкрепата за личностното развитие на децата и учениците в новия стратегически период:

- гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;
- прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;
- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, центърът за подкрепа процеса на приобщаващото образование, детето, ученикът, семейството и общността;
- повишаване квалификацията на педагогическите специалисти в детските градини и училища, които предоставят обща и допълнителна подкрепа.

Необходимо е да бъдат организира дейности за по-задълбочено разбиране и по-пълно използване на финансовите механизми и особености в сферата на приобщаващото образование и привличане и на проектно финансиране; популяризиране на философията на приобщаващото образование, просветеност на родителската общност, чувствителност на обществото към проблемите на децата и учениците със специални образователни потребности, разбиране за отговорностите на всички, проявявайки толерантност и търпимост.

5. Изводи, произтичащи от Анализа

5.1. Потребност от специалисти и тяхната квалификация

Предвид увеличаващият се брой деца и ученици със СОП, както и такива в риск, образователните институции водят адекватна политика за осигуряване на необходимите специалисти. Увеличеният брой специалисти, предоставящи обща и допълнителна подкрепа, не изключва потребността от назначаване на специалисти в образователните институции, които на този етап ползват услугите на РЦПППО и ЦСОП.

Необходима е допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Подобряване на екипната работа между учителите и специалистите е условие за постигане на по-високи резултати в приобщаващото образование.

5.2. По- ефективно използване на институциите за социални услуги в общността

Социални услуги извършват дейности, близки до посочените в чл. 49, ал. 1, т. 3, 5 и 6 от ЗПУО – превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици, педагогическа и психологическа подкрепа, прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците със СОП. В тези социални услуги работят специалисти, които могат да са полезни за предлагането на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в училищата и детските градини и да компенсират недостига на специалисти в тях. По-гъвкавото използване и популяризиране сред общността на потенциала на социалните услуги, предлагани в общината, ще бъде цел и през новия стратегически период.

5.3. Организиране на самостоятелно ресурсно подпомагане в нови образователни институции, съобразно техните финансови възможности

От общо 287 деца и ученици с установен статут със СОП за 232 /79%/ се полагат специализирани грижи от ресурсни учители, психолози, педагогически съветници и логопеди, назначени в детските градини и училищата. Останалите 21% деца и ученици със СОП – в РЦПППО – 21 деца/ученици и в ЦСОП – 34 деца/ученици се обучават от специалистите в тях. В сравнение с началото на стратегическия период е увеличен броят на децата и учениците със СОП, за които се полагат специализирани грижи на място в детската градина или училището, но процентното отношение се запазва същото. Запазва се броят на училищата и детските градини, които самостоятелно обезпечават със специалисти допълнителната подкрепа. Трудностите по назначаването на специалисти са свързани с недостатъчния брой квалифицирани кадри.

5.4. Разкриване на ЦПЛР през новия стратегически период (или промяна на функциите, ако вече има такъв)

Направените през предходния стратегически период проучвания и анализ на потребностите от подкрепа за личностно развитие не предполагат разкриване на нов ЦПЛР или промяна на функциите на съществуващ такъв. Образователните институции поемат адекватно грижата за децата, нуждаещи се от допълнителна подкрепа.

5.5. Институция, от която ще се търсят специалисти, ако ресурсното подпомагане не се организира самостоятелна от образователните институции и няма общински ЦПЛР

В община Силистра не съществува проблем, относно ресурсното подпомагане на децата и учениците. Ако в детската градина или училището няма назначени специалисти, ще продължи практиката да се ползват услугите на РЦПППО и ЦСОП.

5.6. Възползване на общината от правото по чл. 198, ал. 1 на ЗПУО за възлагане на ЦПЛР на друга община или чл. 198, ал. 2 и чл. 282, ал. 7 на ЗПУО за възлагане на юридически лица по чл. 18, ал. 2 и 3 ат Закона за социалното подпомагане, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето

При възникнала необходимост община Силистра ще се възползва от правото по чл. 198, ал. 1 на ЗПУО за възлагане дейности на ЦПЛР на друга община или чл. 198, ал. 2 и чл. 282, ал. 7 на ЗПУО за възлагане на юридически лица по чл. 18, ал. 2 и 3 ат Закона за социалното подпомагане, получили лиценз за предоставяне на социални услуги за деца по реда на Закона за закрила на детето. На този етап такава необходимост не съществува.

5.7. Общински политики на обхващане на децата с тежки увреждания и на задържане в училище на децата и учениците със СОП - до 16 години и до завършване на средно образование

За обхващане и задържане на децата и учениците със СОП и тежки увреждания Община Силистра предвижда освобождаване на такива деца от такси при посещение в детска градина, безплатно ползване на закрит плувен басейн и постановки на Драматично-куклен театър.

80 деца ползват услугата „Личен асистент“, която дава възможност за почасови грижи в домашна среда на деца с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, с цел подпомагане на задоволяването на ежедневните им потребности от битов и социален характер. Тази услуга ще продължи да бъде предлагана и в новия стратегически период като ще се търси възможност за увеличаване броя на обслужваните деца.

6. Заключение

Осигуряването на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците е приоритет в националната образователна политика. Законът за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващото образование са нормативните основания за организиране на образователната среда и нейните елементи чрез обединяване на ресурсите на всички държавни и местни органи и институции. Изградената система за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в община Силистра доказва ползата от единните и целенасочени действия на цялата ангажирана общност. Основните фокусирани усилия се съсредоточават върху развитието на личността на детето и ученика, с неговата автономност и свобода на избор, право на личен стремеж към развитие.

Натрупаният опит – постиженията и проблемните аспекти, определят бъдещите стратегически цели и идеи за превантивни и корекционни дейности в областта на общата и допълнителната подкрепа.